

Proč bychom měli jednat?

Čas: 45 minut

- Cíle:**
- Žák posuzuje své možnosti přispět k řešení klimatické změny.
 - Žák hodnotí důležitost výroků a řadí je na škále od nejméně důležité po nejdůležitější.
 - Žák spolupracuje a diskutuje s ostatními, zdůvodňuje své názory a argumentuje v jejich prospěch.

Shrnutí: Skupina prostřednictvím metody Filozofie pro děti prozkoumává nejprve otázku, zda můžeme jako jednotlivci ovlivnit řešení klimatické změny. Následně se každý sám a poté ve skupině zamýšlí nad důležitostí různých motivací k jednání. Své názory žáci sdílí s ostatními a společně hledají shodu při řazení výroků na škále od nejdůležitějších po nejméně důležité. V závěru reflektují průběh diskuze a ohlíží se za tím, jak se jim celý proces dařil.

Pomůcky: vytištěný pracovní list pro každého (**Příloha 1**), vytištěná sada výroků do skupiny (**Příloha 2**), tužky

Postup:

1. Položte žákům otázku na rozehrání:

- Můžete vy sami u/dělat něco, co má dopad na řešení klimatické změny?

Rozdělte místnost na dvě půlky, do jedné si stoupnou žáci, kteří si odpoví:

„Ano, určitě mohu...“, do druhé části ti, kteří si odpoví: „Ne, nemohu...“.

2. Jakmile se žáci rozradí, dejte jim čas na sdílení svých názorů v menších skupinách.

Následně vyzvěte obě skupiny, aby představily některý z argumentů podporující jejich rozhodnutí. Nechte skupiny, aby na sebe reagovaly. Jakmile proběhne několik výměn, dejte žákům možnost změnit místo, pokud chtějí. Když se tak stane, zeptejte se, co je přesvědčilo ke změně názoru.

3. Představte hlavní filozofickou otázku hodiny, nad kterou se budete společně zamýšlet:

- Proč bychom měli (v souvislosti s klimatickou změnou) jednat?

Ujistěte žáky, že úkolem není otázku definitivně zodpovědět, ale hledat společně nejlepší možné odpovědi, uvědomit si způsob, jak o věci každý z nás přemýšlí, a procvičit dovednosti naslouchání, argumentace a vedení dialogu.

4. Rozdejte žákům pracovní list (**Příloha 1**) a požádejte je, ať každý za sebe vyplní jeho první část.

Žáci přiřazují hodnoty 1-10 k jednotlivým výrokům podle toho, za jak důležité je považují.

5. Rozdělte žáky do skupin (po max. 6) a požádejte je, aby si vzali vyplněné pracovní listy s sebou.

Každé skupině dejte jednu sadu nastříhaných tvrzení (**Příloha 2**). Úkolem skupiny je nyní vytvořit jednu společnou škálu – tedy seřadit lístečky tak, že na jednom konci bude tvrzení (motivace), které považují žáci za nejdůležitější, a na druhé straně naopak nejméně důležité.

6. Na vytvoření škály dejte žákům cca 10–15 minut.

Řekněte jim, že při tvorbě škály by se měli na umístění jednotlivých tvrzení domlouvat společně a pro své návrhy uvádět konkrétní argumenty/zdůvodnění. Cílem není prosadit vlastní řešení, ale najít konsenzus. Stěžejní součástí procesu tvorby je diskuze.

7. Nechte skupiny postupně představit jejich škály a způsob, jak se na tvorbě škály domlouvaly.

Ptejte se žáků, kde se snadno shodli a kde naopak narazili na odlišné pohledy. Sledujte, co považují za důležité, jaká zdůvodnění uvádějí a jaké další otázky si kladou.

Můžete jim pokládat následující otázky, abyste žáky přiměli zajít ve svých myšlenkách a argumentaci hlouběji:

- Můžeš to rozvést?

- Co tím myslíš, když říkáš ...?
- Můžeš to vysvětlit ještě jednou jinými slovy?

METODICKÉ DOPORUČENÍ: Škála nemá jedno správné řešení, cílem aktivity je diskutovat otázku „Proč bychom měli jednat?“ a skrze diskuzi a argumenty se dostat k jádru motivace jednat vůči klimatické změně. Aktivita je založena na metodickém přístupu Filozofie pro děti, pomocí které se žáci učí zkoumat důležité otázky, tvořit argumenty, vést dialog ad.

8. V celé skupině si položte některé z následujících otázek:

- Které z tvrzení vzbudilo největší emoce nebo jste jej nejdéle diskutovali?
- U kterého tvrzení jste se naopak velmi rychle shodli? Proč?
- Doplnili byste ještě nějakou další motivaci nebo důvod, proč jednat?
- Jakým způsobem jste rozhodovali o tom, kam na škále umístíte jednotlivá tvrzení?
- Jaké otázky vám při tvorbě škály běžely hlavou? (Tyto otázky si můžete sepsat jako základ pro další diskuze.)

9. Na závěr hodiny se vraťte k pracovnímu listu a požádejte žáky, aby se ohlédlí za jejím průběhem (viz Příloha 1, 2. část).

Zdroje:

Lekce byla vytvořena na základě aktivity Motivation z publikace Ethics of Climate Change. In Greenschoolsireland.org [online], 2021, s. 15-16. Dostupné z: <https://greenschoolsireland.org/wp-content/uploads/2021/03/Ethics-of-Climate-Change-Toolkit-1.pdf> (str. 15/16)

Škála v angličtině:

<https://greenschoolsireland.org/wp-content/uploads/2021/03/Ethics-of-Climate-Change-Motivation-Printable-Cards.pdf>